

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

IX. Prætoria navi amissa, duarum biremium acceßionem prædicens, ad
pium bellum torpentes excitat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

ram eis dare confitentibus cœpit. Inde solennibus mysteriis expiatis armatosq; pergere in impium hostem, Deo duce, ad exploratam victoriam iubet. Protinus illi, diuino instincti Spiritu, certatim ante præsentem Deum sua sponte profitentur, se pro Christo, si res ferat, mortem appetituros. Ergo, quia Christo sacramentum dixerant, honorifico sanè vocabulo, IESU Christi cohors à Xauerio appellati: ac pleni bonæ spei, multis ciuium profectibus, ad classem deducti.

*Lusitanis
milites Ie-
su Christi
cohors à
Xauerio
appellati.*

CAPVT IX.

Prætoria nauis amissa, duarum triremium accessionem prædicens, ad pium bellum torpentes excitat.

SED paratum ac procliue bellum inopinatus casus inhibuit, vt Francisci virtus ac sanctitas magis eniteret. Ibat iam vexillis ac festo bombardarum strepitu lata Lusitana classis: & populus Malacensis visendi studio, vt fit, littus omne compleuerat; cum Prætoria biremis, inspectante ciuitate, in ipso portu (incertum quo casu) deprimitur; marisque hauri-

tur gurgite, omnium rerum præterquam
 nauticorum ac militum damno. Id vulgò
 prodigium visum. Ergo ciues fremere,
 illud profectò manifestum esse indicium
 cælestis iræ Lusitano imminentis, si clas-
 sis in hostem pergeret. Perstringere verbis
 Præfectos vr̄bis classisque, belli exitialis
 auctores; nec Xauerio ipsi parcere. Cui
 enim dubium esse, quin flos ille ac robur
 Lusitani præsidij ad certum exitium mit-
 teretur, cum hostes nauium copiarumq;
 robore, non solum numero, longè præ-
 starent? En Deum, repræsentato Præfecti
 classisque periculo, tantum non voce mis-
 sa, denunciaffe, expeditionem illam sibi
 non esse cordi. Igitur Mellus tantam po-
 puli inuidiam querelarumque procellam
 non sustinens, nuncium properè ad Xa-
 uerium destinat, rogatum, vt ad se primo
 quoque tempore venire ne grauctur. Is
 Franciscum nactus in Nosocomij æde
 sacris operantem, voluit è vestigio id, cu-
 ius causa venerat, nunciare. Caterum
 nutu ab illo inhibitus, ad rei diuinæ fi-
 nem silentium tenuit. Tum demum Fran-
 ciscus, prius quam ille verbum vllum
 faceret, Abidum, inquit, ac Præfecto re-
 nuncia, me quidem extemplo ad futu-
 rum, sed ipsum bono animo esse oport-
 ere, quòd Deus in ipso temporis articu-
 lo

*Absenti
 diuinitus
 prospicit.*

lo suis adsit. Hæc ita dixit, vt appareret, ei rem omnem diuinitus indicatam: Securus inde nuncium Xauerius, offendit omnia plena consternatione tumultuque. At ipse lætitiã ac fiduciam vultu præferens. Quid est Melle? inquit; tantula res animum frangit tuum? Omnipotens est, cuius prouidentia paterna nos protegit. Hæc effatus, singulos Duces militesque amplexatur; & alternis rogans monensque, ad tam pium, salubre, & gloriosum opus hortatur. Nec difficile fuit, pios animos sacramenti, quo se Christo deuouerant, monitos ad officium reuocare: præsertim cum læti omnes alacritate Xauerij, spem magis ipsam, quam spei causam, intuerentur. His permotis, ad Melium redit, accensa Ducumque militumque studia nuncians. Gratum id Præfecto fuit, Francisci cœptis fauenti. Cæterum ne quid temere fieret, consultari rem, & ad militare consilium primores quoque ciuitatis adhiberi placuit. Dicuntur sententiæ. Quis credat: Urbani extra aleam certaminis futuri, omnes ad vnum expeditionem illam temerariam censebantur. Cuius enim consilij esse, sex nauigia classi sexaginta nauium obijcere; & minus CC. milites Lusitanos quinq; millib⁹ pugnaciũ barbarorũ? Contrã verò Duces

Eius magnitudo animi in consternatione aliorũ.

Deliberatio de bello aduersus barbaros.

*Lusitani
milites re-
nouant ius
iurandum
moriendi
pro Chri-
sto.*

1. Reg. 14.

*Vaticina-
tio.*

vniversi primoresq; militum, pugnae di-
scrimen adituri, omnino pium bellum
suscipiendum esse clamabant. Quippe
satius ipsis fore, in praelio (si ita res ferat)
honestam mortem defungi, quam semel da-
tam caelesti Regi fidem fallere. Idque ad-
eò certum fixumq; esse omnibus, ut no-
uo sacramento suam Numini obligarent
fidem. Ac protinus vniversi denuo rite
iurarunt, se ad bellum ituros, & si opus
fit, pro Christi fide morituros. Cateris
stupore attonitis, Franciscus lætus assur-
git: & Ducibus militibusque collaudatis,
illud inculcare cœpit, ut spem omnem vi-
ctoriæ repositam haberent in Deo, *cui nō
esset difficile saluare vel in multis vel in
paucis.* Nec dubia esse diuinæ opis indi-
cia, quibus crederent Deum stare secum.
Pro vna biremi amissa, duas classi accel-
suras eo ipso die. Nec prædicto fefellit.
Ante Solis occasum Lusitanas biremes
duas præter Malacam velis ferri conspi-
ciunt. Hæ priuatæ erant Iacobi Soarij,
institutoris nobilis. Qui, ne portorium
Malacæ penderet, rectum tenebat cur-
sum. Caterum, Xauerij rogatu, Mala-
cam appulit, belli se socium offerens.
Ea demum res cunctos spei ac
fiduciæ impleuit.

* *
*

CARVI.